

Voorzitter,

De afgelopen jaren zijn we onze ruimte steeds intensiever gaan gebruiken. Wonen, verkeer, bedrijfsterreinen en intensieve landbouw hebben een grote aanslag gedaan alles wat groeit en bloeit. Het evenwicht is zoek en de diversiteit van plant- en diersoorten is enorm afgenomen. Is dat erg? Vanzelfsprekend, het is de taak van onze generatie zuinig om te gaan met de natuur en heel egoïstisch gedacht: de afname van het aantal plant- en diersoorten merken we direct. Het uitsterven van sommige soorten veroorzaakt plagen, natuurlijke vijanden verdwijnen en daardoor kunnen andere soorten gaan overheersen. Nogmaals, het evenwicht is zoek. Maar ook de gevoelswaarde voor onze omgeving is minder geworden. Zo worden bloemrijke en gevarieerde weilanden, bermen en akkerlanden door vrijwel iedereen gewaardeerd en het levert een aantrekkelijker landschap op, dat is goed voor ons én voor de bezoekers aan Friesland. Daarnaast weten we inmiddels dat insecten noodzakelijk zijn voor de bestuiving van onder meer landbouwgewassen, ook voor een gezonde landbouw zijn insecten onontbeerlijk. Insecten zijn geen bijzaak

Nu zijn er talrijke prachtige initiatieven om biodiversiteit te bevorderen, zoals Friesland zoekt, Elfsteden Bijenlint Fryslân, het bijenpact, ecologisch bermbeheer en nog veel meer. Het probleem is echter dat er witte plekken tussen de insectvriendelijke gebieden liggen die voor een aantal insecten te groot zijn om te overbruggen. Veel leefgebieden zijn aangetast. Daarom is het belangrijk deze insectvriendelijke initiatieven en gebieden met elkaar te verbinden zodat er een insectennetwerk ontstaat. Op 8 november 2017 heeft GroenLinks samen met de PvdA en SP daarvoor motie 1671 ingediend, die met een ruime meerderheid is aangenomen. In deze motie is opgeroepen om samen met gemeenten, natuur- en landbouworganisaties, het Wetterskip en deskundigen een actieplan op te stellen en uit te voeren om de groei van het aantal insecten toe

te laten nemen, lopende initiatieven op het gebied van biodiversiteit te verbinden en witte vlekken in insectvriendelijke gebieden op te vullen. Hiervoor zijn, kort samengevat, twee pijlers benoemd:

1. Actie op korte termijn voor het creëren van een insectennetwerk: verbindingen leggen tussen insectvriendelijke gebieden en zorgen voor overbruggende gebieden daartussen.
2. Een denktank in het leven roepen: hoe kunnen we insecten weer tot wasdom laten komen?

Ruim een jaar later is een tweede motie aangenomen (ondersteund door FNP, PvdA, SP, PvdD, Schukking, CU, D66 en 50Plus) waarin gevraagd is om 2 ton vrij te maken om plannen uit het werkveld uit te voeren.

Hoewel het lang heeft geduurd zijn we oprecht verheugd dat er nu eindelijk een voorstel ligt voor de uitvoering van de moties. En er op korte termijn acties worden ondernomen. In hoofdzaak bestaat het voorstel uit vier onderdelen, waarvan de onderdelen voor het invullen van de witte vlekken en het maken van verbinden én het onderdeel om 50.000 euro toe te voegen aan het biodiversiteitsherstelprogramma zoals opgenomen in het coalitieakkoord onze instemming heeft.

1. *€ 50.000 voor maatregelen om de witte vlekken op te vullen en verbindingen te maken. Dit op basis van een onderzoek van bijenlector Arjen Strijkstra van Van Hall. Het onderzoek is nog niet afgerond, maar er kunnen wel direct maatregelen worden uitgevoerd*
2. *€ 50.000 voor het Iepen Mienskipsfûns: het geld kan door verschillende organisaties worden aangevraagd, maar ook aan projecten die niets ten goede komen aan insecten.*
3. *€ 48.000 naar het IVN. Hiermee zullen onder meer bijenhotels worden gemaakt en worden kinderen bewust gemaakt van de nut en noodzaak van insecten. Hoewel erg sympathiek is dit niet*

direct de in de moties gevraagde korte termijn uitwerking van het insectennetwerk.

- 4. € 50.000 schuift door naar het nog te maken biodiversiteitsherstelprogramma, waarvan de inhoud nog niet bekend is.*

Verder zijn er echter een aantal onduidelijkheden, waardoor we nog niet gelukkig zijn met het gehele voorstel. De uitwerking voldoet hierbij niet aan de geest van de motie. Daarom hebben we nog een aantal vragen en wensen om het voorstel van GS aan te passen en zullen we ook een amendement indienen.

Zoals aangegeven is het geld bedoeld voor het invullen van de witte vlekken en het creëren van verbindingen. Wij hechten er waarde aan dat het geld goed wordt besteed en dat het beheer van het netwerk meegewogen wordt. Vandaar dat we een bijdrage via het Iepen Mienskipfûns niet gewenst vinden. Het betreft weliswaar goed bedoelde initiatieven, maar wel zijn het steeds eenmalige bijdragen. Bovendien kunnen we het niet specifiek inzetten voor de witte gebieden. Het geld moet volgens de voorwaarden van het IMF naar evenredigheid over de vijf Friese regio's worden verdeeld.

Door dit geld geormerkt toe te voegen aan het op te stellen Biodiversiteitsherstelprogramma kan het ons ziens gericht worden ingezet in de geest van de motie en kan door de integrale aanpak met de andere mooie programma's het geld gericht worden ingezet voor het invullen van de witte gebieden en de noodzakelijke verbindingen. Binnen het diversiteitsprogramma kunnen ook criteria voor duurzaam beheer worden toegevoegd.

In de eerste motie van 8 november 2017 is het college gevraagd een denktank in te stellen waarin deskundigen zich onder meer buigen over de vraag hoe en welke insecten op langere termijn in stand moeten worden gehouden? Aan dit onderdeel is in de voorstellen van het college geen aandacht besteed. Vraag: Hoe denkt het college

aan de denktank invulling te geven? Is de gedeputeerde bereid een toezegging te doen om de insectendenktank mee te nemen in de uitwerking van het biodiversiteitsherstelprogramma? Een suggestie vanuit GrienLinks is om het initiatief Friesland Zoemt en de bijenlector van Van Hall hierbij te betrekken.

In het voorstel van het college is een voorstel voor educatie via het IVN meegenomen. Ok op het gebied van educatie zijn er al geweldige initiatieven binnen Friesland die we van harte ondersteunen (Natuur- en Milieu EducatieCentrum). Het is niet beter om binnen het biodiversiteitsherstelprogramma een paragraaf Educatie op te nemen waarin deze programma's op elkaar worden afgestemd? Het in het voorstel van GS genoemde voorstel kan hierin worden verwerkt. Vraag: kan het college over het toevoegen van een hoofdstuk educatie toezeggingen doen?

Tot slot: Al op 16 oktober 2013 is een motie van ons aangenomen voor een concreet en meetbaar programma dat inzicht geeft in de bestaande en te nemen maatregelen om de biodiversiteit te verbeteren. Deze motie is tot nog toe niet uitgevoerd, dus op dat biodiversiteitsherstelprogramma wachten we al meer dan vijf jaar.

Dat betreuren we. De maatschappelijke discussies van de laatste maanden, waarbij meer dan ooit duidelijk is geworden dat de biodiversiteit onder grote druk staat, geven aan dat we niet langer kunnen wachten. Wij verwachten duidelijkheid en zullen het college door middel van een motie oproepen in mei 2020 het biodiversiteitsherstelprogramma aan PS te presenteren. We zijn ons bewust dat dat een grote inspanning vraagt, maar een verdere teloorgang van onze waardevolle natuur is slecht voor onze leef- en werkomgeving en kan helaas niet meer wachten.

Want, zoals gezegd: insecten zijn geen bij-zaak!